

Úvod do problematiky domácího násilí

FSS, 18. 9. 2019

Mgr. Iveta Urbánková

Co nás čeká?

- **Semestrální výuka kurzu „Sociální práce s oběťmi domácího násilí“**
  - **každou středu od 14:00 – 17:40**
(kombinace přednášky a semináře)
- **Lektorky z řad pracovníků Persefony:**
Iveta Urbánková, Miroslava Čapková, Tereza Rossmannová, Petra Vazačová,
Tereza Janíčková, Michaela Fajnorová a Hana Wernerová.
- **Podmínky ukončení:**
  - **účast na přednáškách** (maximálně 3 absence)
  - **seminární práce** – 5-6 stran vlastního textu na zadané téma
  - **test** - předtermín v učebně M 117 - **11. 12. 2019**
    - během zkouškového období dle domluvy (v kanceláři Persefony)

Zpracování seminární práce k některému z prezentovaných témat:

- v rozsahu 5-6 stran vlastního textu:

(tzn. řádkování 1 ½, velikost písma: 12, okr.: 2,5 cm, bez úvodní strany a literatury).

Možná témata:

- kazuistika (popsání reálného případu z vaší praxe nebo z blízkého okolí, příp. z jiných informačních zdrojů – se zaměřením na prožívání oběti DN, přístup pracovníka ke klientovi a návrh postupu řešení situace).
- domácí násilí v ČR (analýza určitého typu služeb pro oběti DN – př. přístup psychiatrické nemocnice k oběti DN, dále např. analýza kampaně proti DN, dostupných výzkumů aj).
- domácí násilí v zahraničí (domácí násilí z pohledu WHO/EU/či některé konkrétní země – např. na téma systém pomoci obětem DN).
- jiné zaměření seminární práce (po konzultaci s vyučujícími)

Vaše zkušenosti a očekávání od kurzu

- jaká jsou vaše očekávání od kurzu?
- absolvovali jste již nějaké vzdělávání v tématu DN?
- jiné zkušenosti s problematikou?

Kdo je Persefona?

- NNO - poskytuje základní a odborné sociální poradenství dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.
- Zároveň je registrovaným poskytovatelem pomoci obětem TČ dle zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů.
- Sídlo v Brně + kontaktní místa v rámci JMK

1999

Ekologicko-
právní servis

2002

Liga
lidských
práv

2007

Persefona,
z. s.

Odborné sociální, psychologické a právní poradenství:

- Oběti domácího násilí
- Oběti sexuálního násilí
- Osoby blízké obětem
- Původci násilí v blízkých vztazích (pouze terapeutické služby)
- (věk -18+, muži i ženy)
- **Působnost JMK**

Vzdělávání a informační činnost

- Konference, besedy, přednášky, výuka na VŠ
- WWW a tiskové materiály
- Akreditované kurzy
- **Působnost celá ČR**

Expertní aktivity a interdisciplinární spolupráce

- Připomínkování zákonů
- Spolupráce s jinými organizacemi
- Členství ve výborech a organizacích
- **Působnost celá ČR**

Poslání a zásady poskytovaných služeb

Účelem a posláním Persefony je zvyšovat porozumění všem aspektům problematiky domácího a sexuálního násilí a hledat optimální způsoby jeho řešení.

Principy poskytovaných sociálních služeb:

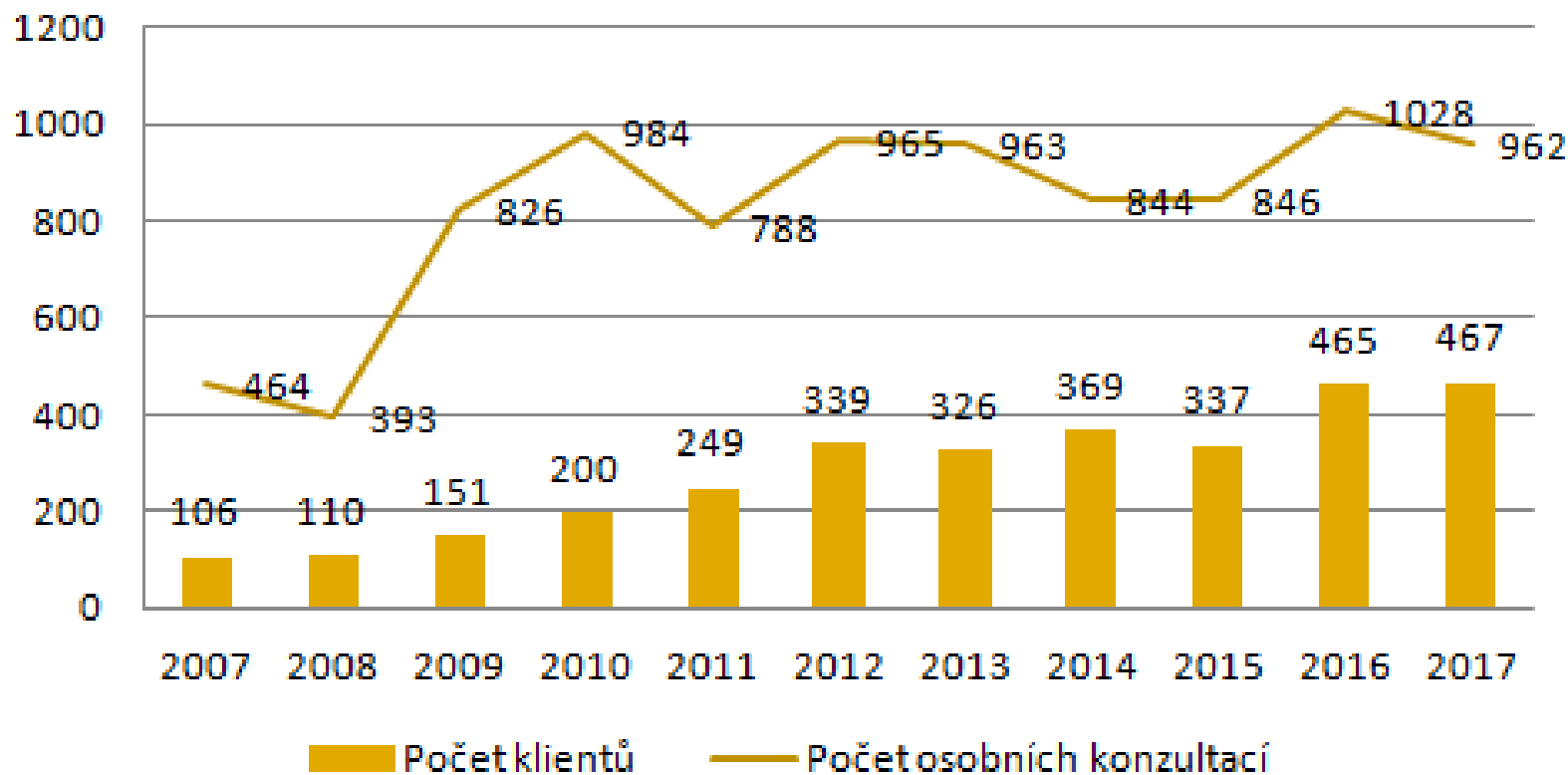
- anonymita
- bezplatnost
- bezpečné a důvěrné prostředí (mlčenlivost a její limity)
- odbornost a profesionalita
- dobrovolnost (motivovanost samotného klienta k využívání služby)
- podpora kompetencí k řešení situace vlastními silami
- služba je poskytována v souladu s etickým kodexem a standardy kvality sociálních služeb

Poradenství je poskytováno ve formě konzultací:

- osobních
- telefonických
- emailových

→ ve všední dny od 9:00-17:00 hodin (v hlavním sídle na Gorkého 17 v Brně)

Klientská statistika

en)

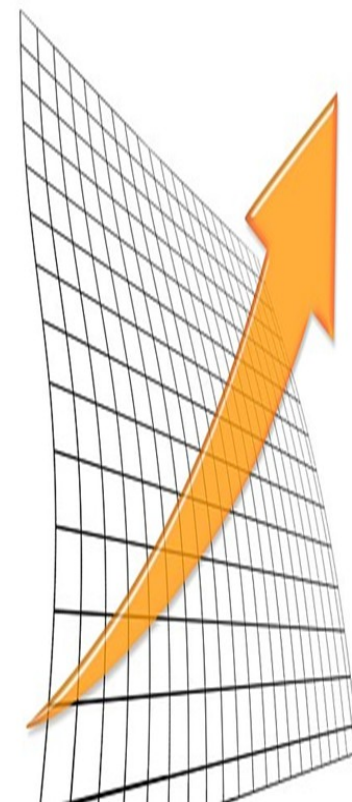

Služby poskytnuty 443 osobám:

- 276 obětí násilí (z toho 17 mužů; 113 příp. sexuálního násilí)
- 50 osob blízkých
- 63 původců násilí (z toho 30 žen a 33 mu
- 54 odborníků

Počet konzultací:

- 1 287 osobních konzultací
- 1 139 telefonických
- 990 emailových

'70

- Fond prevence domácího násilí, USA
- **Násilí v intimních vztazích**

1985

- Rada Evropy
- **Násilí v rodině, spáchané kterýmkoliv členem**

1993

- Deklarace OSN o odstranění násilí páchaného na ženách
- **Rodově podmíněné násilí**

2016

- Istanbulská úmluva (ČR – v procesu ratifikace)
- **Prevence a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí**

- vzniká ve všech typech **rodinných a blízkých vztahů**
- **směřuje** nejen k manželům či partnerům, ale i seniorům, dětem, zdravotně postiženým aj.
- vyskytuje se v rámci **celé společnosti**
- **týká se všech** bez ohledu na pohlaví, věk, vzdělání, sociální postavení, životní styl, náboženskou orientaci, rasu, kulturu...

V předložených kazuistikách:

- vyhledejte příklady jednotlivých forem násilí
- vyhodnoťte, zda se jedná o domácí násilí
- definujte znaky domácího násilí

- **blízký vztah** pachatele a oběti
- odehrává zpravidla **v soukromí** („dvojitá tvář“ pachatele)
- **opakované v podobě cyklu DN**
- stupňující se **intenzita** násilí
- **dlouhodobost**
- **nerovnováha moci a kontroly**
- **role** pachatele a oběti se zpravidla **nemění**

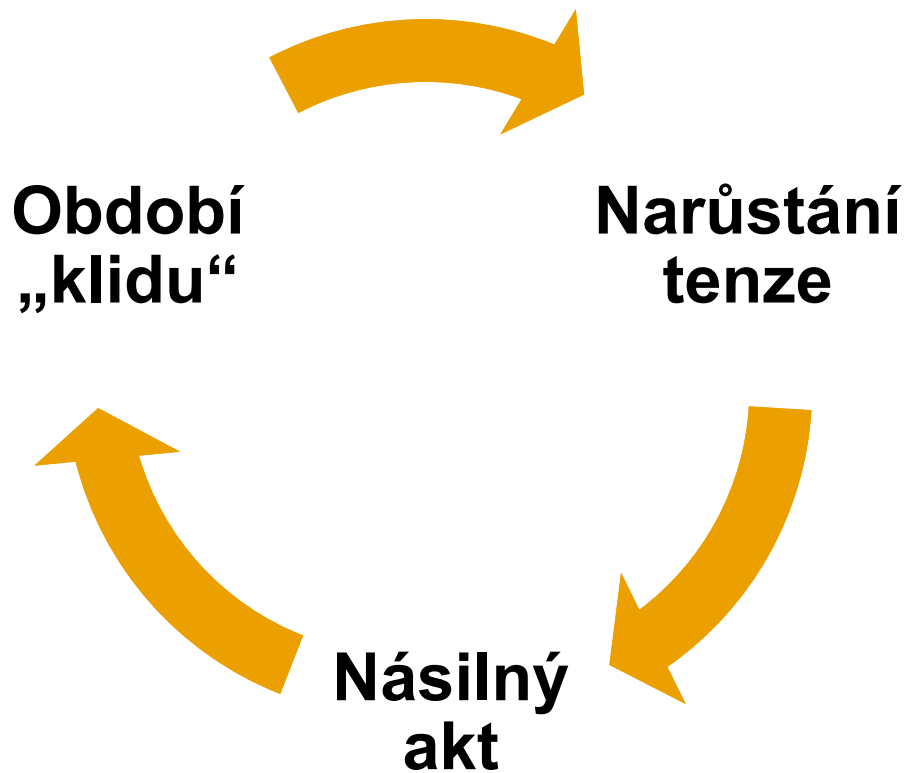

Formy násilí

- fyzické.....
- psychické .....
- sociální.....
- sexuální.....
- ekonomické.....

Cyklus domácího násilí

Citace z výzkumů I.

Pravděpodobnost být napaden/-a, poraněn/-a, usmrcen/-a v **kruhu rodiny** je v ČR **3x** větší než pravděpodobnost napadení neznámým člověkem.

Novotný, Zapletal: Kriminologie, Praha, 2001

- **Každá třetí žena v ČR se setkala s psychickým nebo sexuálním násilím (1,232 milionu žen) (1,2)**
- **V EU jedna ze tří žen zažila fyzické anebo sexuální násilí nejméně jednou od svých patnácti let, což činí 59,4 mil. obětí (2)**
- **Jedna z pěti žen v EU zažila fyzické anebo sexuální násilí ze strany bývalého nebo současného partnera (2)**

Zdroje:

1. HOKR MIHOLOVÁ, Petra, Jitka ONDRUŠKOVÁ a David DOHNAL. *Ekonomické dopady domácího násilí v oblasti zdraví*. Praha: profem, 2016. ISBN 978-80-904564-4-0.
2. FRA - EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS. *Violence against women an EU-wide survey; results at a glance*. Luxemburg: Publ. Off. of the Europ. Union, 2014. ISBN 9789292393793.

Citace z výzkumů III.

- Pouze **14 % žen nahlásilo intimní partnerské násilí na policii.** (4)
- **Náklady na ošetření a léčbu obětí DN v ČR v roce 2014 činily přibližně 1,850 miliardy korun** (dalších přibližně 215 milionů pak zaplatily samy oběti DN) (1)
- U 6 % žen znamenal poslední případ DN **pracovní neschopnost.** Ve 4 % případů v důsledku posledního napadení dokonce **ztratily zaměstnání.** (2)
- 22 % žen, které zažily násilí ze strany partnera a v současné době s ním již nežijí, zažily fyzickou agresi z jeho strany i **poté, co se rozešli** (3)

Podle WHO mohou být **zdravotní následky** násilí páchaného na ženách **akutní, dlouhodobé, chronické a/nebo smrtelné** (1).

- 5 – 7x vyšší riziko suicidálního chování
- deprese u 23 % obětí
- PTSP u 61% obětí
- úzkostné poruchy u 27 % obětí
- 12 % případů postnatální deprese u obětí DN v těhotenství (5)

Zdroje:

1. HOKR MIHOLOVÁ, Petra, Jitka ONDRUŠKOVÁ a David DOHNAL. *Ekonomické dopady domácího násilí v oblasti zdraví*. Praha: proFem, 2016. ISBN 978-80-904564-4-0.
2. FRA - EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS. *Violence against women an EU-wide survey; results at a glance*. Luxemburg: Publ. Off. of the Europ. Union, 2014. ISBN 9789292393793.
3. Pikálková, Simona (ed.). 2004. *Mezinárodní výzkum násilí na ženách - Česká republika / 2003: příspěvek k sociologickému zkoumání násilí v rodině*. Sociologické studie / Sociological Studies 04:02. Praha: Sociologický ústav AV ČR. 152 s. ISBN 80-7330-054-0.
4. KUNC, Kamil. *Ekonomické dopady domácího násilí v ČR*. Praha: proFem, c2012. ISBN 978-80-904564-1-9.
5. VANÍČKOVÁ, Eva. *Násilí a zdraví*. Konference: Ekonomické dopady domácího násilí ve zdravotnictví, ProFem, 2016. Dostupn z: <<http://www.profem.cz/clanek.aspx?a=407>>

Citace z výzkumů V.

84%	veřejnosti považuje domácí násilí za vážný problém, jehož řešení vyžaduje intervenci státu
16%	hladina výskytu domácího násilí v ČR (opakovaným výzkumem potvrzena) u populace starší 15 let.
80 %	rodin, v nichž dochází k násilí mezi partnery, žijí děti
57%	těchto rodin se násilí odehrává přímo před jejich zraky
89 %	veřejnosti si myslí, že dnes se o problému domácího násilí více mluví
51 %	veřejnosti se domnívá, že ví jak postupovat vůči DN
68 %	veřejnosti se domnívá, že oběť je slabá a bojácná žena (7% více)
49%	občanů potvrzuje mýty o násilné osobě (méně o 13%)

Bílý kruh bezpečí a Philip Morris ČR a.s., 2006

Cvičení č.2: Mýty a předsudky o domácím násilí

Pročtěte si předložená tvrzení o domácím násilí:

- Rozhodněte, zda se jedná o mýtus či předsudek nebo reálné tvrzení
- Zkuste reflektovat, zda Vám toto cvičení pomohlo uvědomit si některá vlastní mylná přesvědčení vztahující se k problematice DN...

- Domácí násilí je částečně i chyba oběti, vinu nelze svalovat pouze na stranu násilníka
- DN je kriminální, nikoli privátní záležitost, a proto by mělo být posuzováno a stíháno stejným způsobem jako násilí vůči cizím osobám
- DN je okrajová záležitost, která se v naší společnosti vyskytuje jen zřídka
- DN jsou spíše hádky, tzv. „ITALSKÉ MANŽELSTVÍ“
- Nikdy to nemůže být vážné, pokud s násilnou osobou oběť zůstává
- Domácí násilí se vyskytuje pouze v určitých sociálních vrstvách

- Oběť i násilníka lze na první pohled rozeznat
- Alkohol a drogy nepředstavují příčinu, ale ani omluvu domácího násilí - alkohol může být pouze katalyzátorem násilí
- Násilí je velmi dobře ukryto za zdmi domovů. Násilník se jeví svému okolí často jako sympatická osoba
- Rodinná terapie může problémy vyřešit
- Násilné osoby uvádějí často jako důvod pro své ataky, že byli partnerkou k tomuto jednání vyprovokováni
- Některé oběti mají násilí ve vztahu rády

Kontakty na Persefonu

Persefona, z. s.
Gorkého 17, Brno

Tel.: 737 834 345 (pro oběti a osoby blízké)

731 442 731 (pro původce násilí v blízkých vztazích)

Email: poradna@persefona.cz (oběti, osoby blízké)

bezpecnesouziti@persefona.cz (program zvládnání agrese)

WEB: www.persefona.cz

FB: Persefona, z. s.